

A to je moje uvjerenje, smjerno mislim, i za svetog Josipa *mnogo časnije*: po kreposti Duha Svetoga postaje Sin Božji i Sinom Čovječjim ne samo u krilu Djevice, njegove zakonite žene, nego i u njegovoj *skromnoj kućici*, koja je toga dana postala — *raj!*... O blago tebi, Josipe, koji si prvi poslji Marije!

F. S. PETROV

LITURGIJSKO OŽIVLJAVANJE SAKRAMENTA POTVRDE

Po svom današnjem obliku liturgija sakramenta potvrde spada među siromašnije sakramente. Po svom nutarnjem sadržaju međutim možemo je ubrojiti među najbogatije. Odatle ova suprotnost? Može li se nešto učiniti da i ono vanjsko postane bogatije, da više odgovara nutarnjem?

U najranije doba kršćanstva liturgija svete potvrde bila je nastavak i nadopuna obreda krštenja, kao što je i sam sakrament potvrde nadopuna sakramenta krsta. Sve što je bilo učinjeno i usmjereno na pripravu za krst, bilo je učinjeno i za potvrdu. Obredi uskrsne noći imali su jedan od vrhunaca u podjeljivanju potvrde.

Kad je podjeljivanje potvrde odijeljeno od krštenja, potvrda je preostao samo kratki obred. Razne okolnosti dovele su postepeno do sadašnjeg stanja.

I. SADAŠNJE STANJE

U većini župa sveta se potvrda podjeljuje svakih nekoliko godina. Tako se nakupi velik broj potvrđenika. Stoga je često puta najpreča briga župnika da pri podjeljivanju svete potvrde osigura kakav takav vanjski red.

Osim toga sveta se potvrda većinom podjeljuje u ljetno doba tako da i vrućina sili djelatelja i organizatora da se sve to obavi što ekspeditivnije.

K tome valja pridodati metež s kumovima, roditeljima, znatiželjnicima i velikim brojem ostalih vjernika. Tako se pomalo stvori u crkvi atmosfera koja je pogodna za sve samo ne za pobožno i dolično primanje sakramenta.

U takvom ozračju teško je govoriti o sudjelovanju vjernika, posebno onih koji su najviše zainteresirani: potvrđenika.

Da se stanje popravi, potrebno je da maknemo uzroke koji su do njega doveli. Treba se i malo više potruditi oko priprave potvrđenika, kumova i ostalih vjernika, pa uspjeh neće izostati.

II. KAKO UREDITI PRIMANJE SVETE POTVRDE?

Na temelju jednog prilično uspješnog provedenog pokušaja mogu preporučiti da se obavljanje svete potvrde uredi ovako:

Prije dolaska biskupa potvrđenici se poredaju u crkvi (ili predvorju). Stoje u dvoredu od crkvenih vrata prema svetištu. Ako ih ima mnogo uredi se četverored. U rukama drže zapaljene svijeće (ako ima dovoljno mjesta. Oprez na haljine djevojčica!). Kad dođe biskup idu iza njega u redu i pjevaju (sami potvrđenici ili s ostalim pjevačima) »Evo veliki svećenik«. Ako se služi Misa, stoje u prostoru pred svetištem. Treba im osigurati dovoljno mjesta, jer će ih stjesniti stariji. Ako je potrebno, treba mjesto za njih ograditi klupama ili nečim drugim.

Misu prate po običaju. Ako takvog običaja još nema, pogodna je prilika da se uvede koji način predviđen u Uputi o svetoj glazbi i svetoj liturgiji.

Poslije Mise poredati potvrđenike opet u dvored. Iza njih stoje kumovi. Osigurati dovoljno mjesta da mogu kleknuti kad to traže rubrike. Na molitve i zazive odgovaraju biskupu potvrđenici i, gdje je moguće urediti, kumovi. Možda i ministranti i pjevači.

Potvrđenici drže u rukama potvrđne cedulje i svijeće. Ako ima obilno prostora, mogle bi svijeće biti zapaljane. To će biti međutim teže provesti.

Čim potvrđenik primi svetu potvrdu (i kad mu obrišu čelo), nosi svijeću u svetište te je položi na pripravljeni stol. Ako je moguće neka se potvrđenici kod predaje svijeće dade spomen-sličica. Ima li crkva dovoljno prostrano svetište, potvrđenici neka ostanu u njemu. Ako nema, neka završetak dočekaju u prostoru pred svetištem.

Dok se podjeljuje sveta potvrda jedan svećenik tumači obred i značenje svete potvrde. To se može urediti tako da naizmjenice govori svećenik, a zbor da pjeva himan »O dođi Stvorče Duše Svet« i sekvenciju »Dođi Duše Presveti«. Uz malo više truda moglo bi se postići da to pjevaju i potvrđenici (razumije se napamet; tekst ne mogu imati, jer su im obje ruke zauzete: cedulja i svijeća. Ako pjevaju potvrđenici, dobro će biti da bude blizu bar dio pjevačkog zbora, možda dječji zbor). Tumačenje svećenika i pjevanje osigurat će u crkvi tišinu i sabranost.

Kad se svrši potvrđivanje, svi su potvrđenici na okupu u svetištu ili pred svetištem. U određeno vrijeme pjevaju antifonu »Utvrđi ovo, Bože«. Zatim odgovaraju biskupu na molitve i zazive. U pjevanju i odgovorima priključuje im se zbor pjevača i ministranti.

Poslije obrednih molitava može se pjevati »Tebe Boga hvalimo« (bez zaziva i molitve). Dotle biskup svlači liturgijsko odijelo. Dok biskup odlazi, potvrđenici i ostali s njima pjevaju psalam 116. ili koju drugu odobrenu prigodnu pjesmu. U koliko je posebnim dijecezanskim propisima određeno nešto drugo, učini se prema propisu. Potvrđenici ostaju u svetištu (pred svetištem) ili pak prate biskupa do izlaza iz crkve (predvorja).

III. PRIPRAVA POTVRĐENIKA

Možda će se na prvi pogled činiti da se navedeno može postići samo uz veliki trud. Posebni posao oko toga bio je ipak razmjerno malen. Kod pripremanja za svetu potvrdu nije propušteno da se djeci što bolje rastumači obred. Kod toga su vrlo brzo naučili i odgovore na molitve i zazive biskupa. Kad su odgovarali poredani kroz crkvu davao im je znak jedan svećenik.

Pjevanje su vježbali poslije pouke i to u svemu šest-sedam puta po pola sata.

Popijevku »Evo veliki svećenik« (od A. Vidakovića) naučili su vrlo brzo i lako. Pjevali su svi bez obzira na to da li »imaju sluha« ili ne. Zastranjivanje manje nadarenih nije se ni osjetilo.

Antifona »Utvrđi ovo, Bože« (koral) nije išla lako kao »Evo veliki svećenik«, ali ni to nije bilo previše teško.

IV. PRIPRAVA U ŽUPI

Osim samih potvrđenika župnik treba pripremiti i cijelu župu na svečanost svete potvrde. U par propovijedi poučit će sve vjernike o značenju i obredima svete potvrde. Posebno će se pobrinuti da na to pripravi kumove. Ako je moguće, sazvat će ih na zajedničku pouku o sakramentu potvrde, o dužnostima kumova i o obredu. Ova bi se pouka mogla provesti i pismom kumovima i roditeljima, kao što imamo kod krštenja.

V. PRIPRAVA ZA POTVRDU U KATEDRALAMA

U katedralama gdje se na Duhove podjeljuje potvrda za više župa mogla bi se svečanost urediti ovako:

Za svaku župu odredi se prema broju potvrđenika vrijeme kad će doći na svetu potvrdu. U svim župama neka priprava bude slična: svi nauče iste odgovore i iste popijevke. Relativno malen broj onih koji dođu mimo ovakvu pripravu, neće poremetiti tok obreda.

Mogla bi se osim toga pomalo uvoditi praksa da se krizma podjeljuje ne samo u katedralama, nego i u ostalim gradskim župama. Uz brižljivu pripravu svih vjernika podjeljivanje svete potvrde postalo bi na taj način zajednička stvar biskupa, potvrđenika, svih vjernika u crkvi, zajednička stvar čitave župe. Isticanje duhovnoga u toj svečanosti možda će dovesti do toga da će taj sakrament biti roditeljima ne briga za odijelo, kumovima ne briga za dar, nego nada za pravi duhovni porast krizmanika.

Dr Ljubomir KUČAN

DAJTE, TISKAJTE NAM MALI KATEKIZAM!

(OKO PROBLEMA OBITELJSKE KATEKIZACIJE)

Pitanje katekizacije, odnosno pouke djece i mladeži u vjeri, bez sumnje je naš najhitniji i najakutniji pastoralni problem. Ostane li ovako kako je danas, gdje već ima čitavih krajeva u kojima se sva pouka u vjeri, faktički, ograničuje na ono malo površne i elementarne pouke pred prvu sv. pričest — pouke, koja se isto tako brzo zaboravi, kako se je brzo, na vrat na nos, i naučila — i gdje već nailazimo, i u ispovijedi, na osobe, koje više ne znaju ni očenaša, a kamoli da bi se umjele dobro ispovjediti, za 50, 60 godina mi ćemo biti zemlja krštenih neznabožaca i nevjernika. Uzalud nam sva liturgijska obnova po crkvama, ako nam nitko više u njih ne bude dolazio, od vjerske apatije i neznanja. »Ignoti nulla cupido!« »Nihil volitum, nisi cognitum!«

Pastoralna akcija na tom području, sustavna, organizirana, jedinstvena i solidarna, ne trpi odlaganja.

Što se dosada poduzimalo i poduzelo, kolikogod je ponegdje bilo ambiciozno i stručno zamišljeno, nije otišlo u širinu. Nema ništa od lijepih i opširnih programa ni od metodičko-psihološke razrade, ako većina katoličke djece, zbog objektivnih poteškoća terena i socijalne okoline, ili zbog